

Továbbtanulás – de melyik középiskolában?

Az első tavaszi hónapok az alapiskolások és szülei számára a továbbtanulás kérdése körül forogtak, hiszen elérkezett annak az ideje, hogy a tanulók eldöntsék, melyik középiskolában szeretnék folytatni a tanulmányukat. A tehetségvizsgát igénylő szakok mellett voksolók már február 20-áig elküldték a jelentkezési lapjukat, azonban a többi tanulónak, illetve a nyolcosztályos gimnáziumot választó ötödikeseknek április 10-éig kell beküldeni a kérvényüket.

Minden tanuló két középiskolát jelölhet meg a jelentkezési lapján, esetleg ugyanazon iskolán belül két különböző szakot választhat. Amennyiben a tanuló olyan iskolába jelentkezett, ahol tehetségvizsgát kell tennie, és nem felelt meg a kritériumoknak, újabb két középiskolában próbálkozhat.

A 2015/2016-os iskolaévben mintegy 40 000 kilencedikes tanuló végez. A felmérések szerint kb. 8 000 tanuló szeretne felvételizni tehetségvizsgát

igénylő iskolába. A legnagyobb érdeklődés a sportgimnáziumok és a bilingvális iskolák iránt mutatkozik.

A többi tanuló elsősorban gimnáziumban vagy szakmunkásképzőben szeretne továbbtanulni. Nagy az érdeklődés a kereskedelmi akadémiák, szolgáltatási szakközépiskolák, valamint az egészségügyi középiskolák iránt is. A középiskolák a központi adatrendszer alapján 65 000 betölthető helyet kínálnak a következő tanévre.

Az érettségivel végződő szakokra felvételi vizsgát kell tenniük a jelentkezőknek. Az iskolák többségében anyanyelvből és matematikából felvételiznek a tanulók. A szakközépiskolákban ezenfelül a szak profiljába vágó tárgyakból is kérhetnek felvételi vizsgát az iskolák (pl. fizika, kémia, biológia, idegen nyelvek). A felvételi vizsga alól azok mentesülnek, akik a Tesztelés 9 felmérésen 90%-nál jobb teljesítményt nyújtanak a felvételi tárgyakból.

A felvételi elbírálásakor az iskola igazgatója figyelembe veszi a felvételiző korábban elért versenyeredményeit is, melyek kapcsolatosak a tanulni kívánt szakterülettel.

A tehetségvizsgákat igénylő szakok felvételijére március 25. és április 15. között kerül sor. A többi középiskolában a felvételi vizsgák első időpontja 2016. május 9-én, hétfőn, a második időpont pedig május 12-én, csütörtökön lesz. A felvételik eredményét a második időpont utáni harmadik napig teszik közzé a középiskolák.

Amennyiben a tanuló a rendes terminusban nem nyer felvételt egy középiskolába sem, jelentkezhet egy olyan iskolába, amely második körben is szabad helyeket kínál fel. Ennek a felvételinek az időpontjáról az iskola igazgatója június 6-ig dönt, és a felvételire június 21-én kerül sor. A középiskolák kínálatát az egyes iskolák honlapján lehet elérni.

A minisztérium 20 millió eurót oszt szét a főiskoláknak

Március folyamán 20 millió eurót küldött az Oktatásügyi, Tudományos, Kulturális és Sportminisztérium az egyetemeknek és főiskoláknak. Az összeg az oktatás és a kutatási tevékenységre szánt keret kiegészítésére szolgál. Az anyagi támogatás módosítása a felsőoktatásról szóló törvény 2-es számú kiegészítő rendeletében található. A kiegészítő rendeleteket Draxler miniszter és az egyetemek rektorai írták alá.

A miniszter kijelentette, hogy az anyagi támogatásról szóló döntést már tavaly meghozták, s örül, hogy ígéretüket – a bevételek növekedésének köszönhetően – meg tudják tartani.

A támogatás nagysága a 2016-ra megszabott dotációs kritériumok alapján kerül meghatározásra. A minisztérium a felsőoktatási intézmények épületeinek karbantartását preferálja, valamint a regionális intézmények működtetésére helyezi a támogatás hangsúlyát. A tornatermek és tantermek felszereltségének korszerűsítésére, valamint angol tankönyvek vásárlására tíz millió eurót különítettek el.

A tanulók receptjei is felkerülnek az étkezdék étlapjaira

A legtöbb tanuló és diák azt szeretné, hogy az iskolában is úgy étkezhessen, mint otthon. Ennek érdekében a tanulók, szülei vagy nagyszülei elvihetik az iskolákba házi receptjeiket, így az otthoni ételek az iskolai menza asztalára kerülhetnek. A minisztérium kreatív projektje értelmében olyan ételek receptjeit keresik, melyek zsírszegények és sok zöldséget tartalmaznak. A projekt célja az egészséges életmódra való ösztönzés, melynek fontos részét képezi a megfelelő étkezés is. Nemcsak a jobb minőségű ételek készítése a cél, hanem az iskolákban étkezők számának növelése is.

A recepteket szakemberek bírálják majd el, figyelembe véve elsősorban a só és cukor mennyiségének jelenlétét az egyes ételekben, illetve a zsírok és rostok mennyiségét. A kiválasztott receptek a minisztérium szakemberei elé kerülnek. Az anyagi-fogyasztói normák ezáltal változhatnak, az új iskolai évben az új receptek növelik majd az ételek változatosságát.

Az OECD jelentése a szlovákiai iskolákról

Az OECD iskolaüggyel foglalkozó szakemberei megfigyelés céljából hazánkban töltöttek néhány napot. Paradox módon a sokat bírált normatív jutalmazási rendszert dicsérték, átláthatónak és rugalmasnak nevezték. Kiemelték a jól elosztott, regionális szintű irányítási rendszert és az állam igyekezetét a pedagógusok jutalmazásának érdekében.

Az iskolaügy forrásainak áttekintése Szlovákiában című jelentésükben pozitívan értékelték a jelenleg érvényben lévő normatív jutalmazási rendszert, mely az iskoláknak független anyagi autonómiát biztosít. Kifogásolják viszont a szűk anyagi keretet, mely az iskolák működtetésére szolgál.

Az iskolai hálózattal kapcsolatban több racionális intézkedést javasolnak, melyek növelnék a befektetett anyagi források hatékonyságát, az oktatás minőségét. Az OECD több megoldást is javasol, többek között javítani kellene a kis iskolák működtetési költségei közötti kapcsolatot, lehetővé tenni az egyes felszerelések közös használatát – tornatermek, tantermek, stb. –, illetve a pedagógusok szélesebb körű foglalkoztatását egymás iskoláiban. A minisztériumnak szorgalmaznia kellene az olyan kis létszámú osztályok fenntartását, melyek még beleférnek a költségvetési rátaiba. A leghatékonyabb oktatás ugyanis a minimális osztálylétszámmal rendelkező iskolákban képzelhető el.

Szlovákia számára fontos feladat az óvodai oktatás színvonalának emelése,

se, a pedagógusok és igazgatók fizetésének rendezése. Az óvodák finanszírozásával kapcsolatban javasolják a községektől való anyagi függőség át-hárítását az államra. A jelentés szerint mihamarabb meg kell oldani a 3-5 év közötti gyerekek óvodai elhelyezésének problémáját.

A kormányának mérlegelnie kell az állami és magániskolákba járó tanulóknak juttatott egyenlő anyagi támogatás helyességét, és a magániskolákban lehetővé kellene tenni a tandíj bevezetését. Különbséget kell tenni a szociálisan jobban szituált és a kevésbé jól szituált családok anyagi támogatásában is, hogy egyenlő eséllyel tanulhassanak tovább a fiatalok. A magán- és egyházi iskolák elszaporodása az iskolák és osztályok nagyságának csökkenését idézi elő, a költségek emelkedése viszont nem hozza magával a tanulók eredményeinek várható emelkedését.

Az állami és magániskolák közötti konkurencia több esetben is igazságtalan. Arról van szó, hogy a magán- és egyházi iskolák ugyanazt a normatívát kapják egy tanuló után, mint az állami iskolák. Az OECD javaslata szerint a magániskolákat csupán addig kellene állami támogatásban részesíteni, amíg nem vezetnek be a tandíjat.

Kritikusan értékelték a speciális iskolák működését is. A szakértők javasolják a speciális iskolák számára a módszertani tanácsadás intézményének bevezetését. Pozitívumnak mondható, hogy Szlovákiában az egyenlő

esély elve alapján történik a speciális iskolákban zajló képzés.

A jelentés pozitívan értékeli az iskolák autonómiáját a pedagógusok alkalmazása során, illetve a pedagógusok kompetenciájának növekedését az iskola belső életének kialakításánál.

Fontos fejezetet szentelnek az iskolák igazgatóinak munkásságának is, akik kulcsfontosságú szerepet töltenek be az iskolák életében. Az igazgatók kiválasztása körültekintő feladat, maga a pozíció viszont nem attraktív, kevés lehetőséget kínál a karrierépítés területén, és az anyagi megbecsülés sem megfelelő. Az igazgatói poszt tulajdonképpen a tanári feladatkör speciális továbbfejlesztéseként jelenik meg nálunk.

A szakemberek foglalkoztak a hazai szakoktatás körülményeivel is, amely 2015-től az új törvény értelmében magába foglalja a duális képzés intézményét is. Pozitívan értékeli a tanulók nagyszámú részvételét a szakközépiskolai rendszerben. Szintén jó mutatókat érünk el a szakközépiskolai tanulmányokat befejezők számának tekintetében. Kifogásolják viszont, hogy nagyon kevés gyerek tanul üzemi környezetben – ez azonban növekvő tendenciát mutat. Kevésbé fejlett a magasabb szintű szakmai képzés, erre a jövőben jobban oda kell figyelni. A rendszer hiányossága az is, hogy kevés az információ a végzősökről, illetve a végzett diákok pályafutásáról.